

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ

Національна гідність глибоко перехрещує свої стежини з духом патріотизму, душею народу, націоналістичними ідеями. Патріотичне виховання особистості постає головною проблемою нашого часу. Ми не можемо знову пройти повз втоптування національних ідей, та й народу загалом. Відродження «нації-феніксу» з попелу неминуче. Кожен повинен виховувати в собі те, що відстороняли, забороняли, вбивали роками, століттями, віками. Завдання викладачів, менторів, учителів, фахівців – спрямовувати свої зусилля на «ліплення» українця. Йдеться про виховання учителями свого «національного я» та запровадження ідей патріотизму на уроках. Вчителі мають актуалізувати тему не лише історії, культури, символізму, обрядів, а й важливості рідної мови, національної ідеї незламності, навіть використовуючи мову іноземну. Приклади висловлювань видатних українців про національну ідею: «Треба національну ідею піднімати і робити із цього такого ще гливкого народу націю, повноцінну, а тут мова – це цементуючий фактор» [1], «Головні ідеї, генеральні ідеї, в першу чергу, потрібні до організації української духовності. Для скристалізування тих ідей треба глибоко відчувати свою батьківщину як цілість» [3]. Вчителі можуть також брати до уваги й культурологічний аспект вивчення мови, наслідуючи інші держави, що формували свою незалежність, дотримуючись націоналізму та автентичності.

Національну гідність прийнято інтерпретувати як усвідомлення особистістю своєї національної ідентичності, віднесення себе до свого народу, співвідношення себе та своєї приналежності з його історією і культурою, дослідження та повага до своїх національних традицій, звичаїв, обрядів. Словники визначають національну гідність як розуміння місця і ролі себе та своєї нації в розвитку інших культур і світової цивілізації. Подальші знання національної ідентичності можуть виражатися почуттями гордості за свій народ, любові до своєї культури та історії, відповідальності за сьогодення і майбутнє своєї нації, вмінні представляти свою націю серед інших народів [2].

Відповідно до методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання [4], вагомим завданням закладу освіти є формування громадянина-патріота України, готового брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єдності української політичної нації та встановленню громадянського миру й злагоди в суспільстві.

У старшій школі відбувається плекання учнів до України як

Батьківщини, осередку свого: формування та покращення цих навичок, уміння представляти свою країну в контексті інших народів, культуру і побут свого народу, звичаєві обряди і культурні вагомі цінності, особливості нації. Навчально-методичне забезпечення з іноземної мови є основою побудови уроку, містить культурологічний матеріал, завдання, що повинні залучати використання вчителями інтерактивних технологій, націлювати учнів на практичне застосування країнознавчої інформації, пов'язаної з українським народом.

Отже, ідеалом громадянина виступає всебічно-розвинена, освічена, соціально активна й національно свідома та гідна особистість, наділена глибокою громадською відповідальністю, високими моральними характеристиками, патріотичними почуттями, є носієм кращих надбань національної та світової культури, здатна до саморозвитку і самовдосконалення. На уроках англійської мови мають упроваджуватися елементи української національної культури. Аналізуючи планування уроків з іноземних мов, можна зробити висновок про те, що кожний рік навчання має за мету залучення країнознавчого аспекту, порівняння особливостей іншомовного народу з рідним, вивчення історії своєї країни у взаємодії з культурами інших країн. Країнознавчі теми можна висвітлювати під час позакласних занять і організованих дискусій на уроці.

Формування громадської думки та власного почуття гідності може відбуватися за допомогою впровадження низки методів та форм проведення: вивчення певних віршів, в яких присутній дух патріотизму; слухання та переклад пісень, зокрема народних, та розуміння специфіки лексики та діалектологізмів; метод гри; перегляд відеоматеріалів про історію, культуру іноземною мовою; географічні теми; розгляд висловів діячів, що становили великий вплив на розвиток українськості. Важливе значення в означеному аспекті має перегляд відеоматеріалів на такі теми, як: української кухні, обрядів, звичаїв та українського фольклору, постійне обговорення щодо національних питань та показ думок інших країн щодо нашої Батьківщини, висвітлення сучасних подій. Глибина та зміст розгляду певних питань залежатиме від вікових особливостей учнів та їхнього рівня володіння мовою.

Проаналізувавши матеріали, що перебувають у відкритому доступі, визначено приклади певних матеріалів та згруповано їх у певні підвиди. Подані ресурси та матеріали можуть бути використані під час уроків іноземної мови та пізнання країнознавчих тем: «Українська історія» за короткий відлік часу: «Ukrainian history slander»: <https://youtu.be/zXTJA dzV9Ts>; «Українська традиційна кухня»: «Top 10 most popular Ukrainian Foods»: <https://youtu.be/l40NbElzN0w>; «Українська кухня – 5 продуктів, щоб спробувати у Києві, Україна»: <https://youtu.be/hbKZBbMWQv8>; «Festive Ukrainian Foods»: <https://youtu.be/Vh3C26J6bII>; «Українці в інших країнах»: «6 best Ukrainian restaurants in New York»: <https://youtu.be/>

оА1ye6DWGp4; «Свята»: «Ukrainian Christmas dinner»: <https://youtu.be/RF8ncycchmg>; «Українські традиції»: «Weird and fun Ukrainian traditions. Eating at the century and buying a bride»: <https://youtu.be/02bflwq0EJk>; «Ukrainian mountain weavers refuse to surrender their traditions in war or peace. Still standing»: <https://youtu.be/Lf2QS80po8U>; «Подорож. Подорожування, Україною»: «Ukraine: A journey Back in time: discover the Carpathian mountains»: <https://youtu.be/4v6qGscEcAk>; «Top 10 Places to visit in Ukraine»: <https://youtu.be/1AyWhJ6tr9E>; «My trip in Ukraine»: <https://youtu.be/wQh4jz2E-DI>; «Поїздка до Львова»: <https://youtu.be/NNhzmU0zirY>; «Культура. Мистецтво»: «Ukrainian Easter eggs as an art of resistance»: <https://youtu.be/BhG0DsouU-I>; «Craft of traditional Petrykivka painting preserved and spread by Ukrainian artists»: <https://youtu.be/CJnJtu14os8>; «Maria Prymachenko, part 1. and 2, 3. Virtual museum tour»: <https://youtu.be/G4rDkHS8g4g>, <https://youtu.be/Hh1HwdF7ywg>; <https://youtu.be/EQJt9H-gn7U>; «Ukrainian artists illustrate moscow brutality amidst war»: <https://youtu.be/1CZB5Jl3PvM>; «Українська музика та пісня»: Ukrainian art songs playlist: <https://youtube.com/playlist?list=PLpDtS5IWbMHkRtXnew4bmjbQdZIBfluhI>; «Гей ви стрільці січовії»: <https://youtu.be/hEeFYf36OYE>

На уроках також можна використати переклад певної пісні, слухаючи українську версію, намагатись відтворити англійську, або ж дати таке завдання додому:

Hey, you Striltsi from Ukraine, one-two-three.
All the girls do love you madly, one-two-three.
Go forward, be courageous, the retreat is out of the question.
Refrain: One-two, one-two, one-two-three.
The commander leads us forward, one-two-three.
And for hell with us he's ready, one-two-three.
He's a brave chap, oh be sure, and his horse is like a devil.
Sir commander, what has happened, one-two-three.
No money, we are threatened, one-two-three.
For three days without bread, only water was cold and sad.

Всі наступні пісні подано з англійськими субтитрами у відеороликах: «Гей соколи»: «Hey sokoly in 7 languages»: <https://youtu.be/tsExJlbKueQ>; «Розпрягайте хлопці коней»: <https://youtu.be/SRaEVMJ-kL0>; «Сонце низенько, вечір близенько»: <https://youtu.be/okyuyNXg5brU>; «Hey-hu, hey-ha, Ukrainian insurgent Army song»: <https://youtu.be/aNZY0j91Cy8>; «Fashion cultural // Ukrainian traditional clothes»: <https://youtu.be/1EjTqbaaqnI>.

Як показує попередній досвід шкіл, гімназій, а також закладів вищої освіти, візуал здійснює кращий вплив на дітей і молодь, ніж теоретичний матеріал, який пропонується. Наше завдання – дбати про виховання різнобічно-розвиненого громадянина-учня. На мою думку, застосування відеоматеріалів на уроках англійської мови сприяє кращому розумінню матеріалу учнями, його засвоєнню та подальшому відтворенню.

Список використаних джерел

1. Національна ідея це побудова держави на базі корінної нації – і це Українці, – В'ячеслав Чорновіл. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8BFXaSplVB4> (дата запиту: 27.03.2023)
2. Національна гідність – це. URL: <https://jak.bono.odessa.ua/articles/nacionalna-gidnist-ce.php> (дата запиту: 27.03.2023).
3. Липа Ю. Призначення України. 2-ге незмін. вид. Львів: Просвіта, 1992. 272 с.
4. Методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. URL: <https://cutt.ly/K4zZwCY> (дата запиту: 27.03.2023).

Тетяна Гуменюк

КОНЦЕПЦІЯ ТВОРЧОСТІ У ПСИХОАНАЛІЗІ З. ФРЕЙДА

Сьогодні вже ніхто не може заперечувати, що тільки реалізуючи свої таланти і творчу енергію, людина живе щасливе життя і випромінює здоров'я. У той же час, творча реалізація людини залежить від стану її психіки. Саме психіка відкриває шлях до творчості. Відкриття неповторності власної психічної природи, несхожості на всі інші енергії звільняє те, що досі крилося в надрах психіки під шаром життєвих правил та умовностей. У цьому напрямі рухається сучасна психологія, вивчаючи глибинні психічні процеси для розкриття, розвитку та реалізації творчого потенціалу та креативності особистості. Неабиякий інтерес в даному питанні викликає науковий спадок австрійського психолога і психіатра З. Фрейда, який запропонував психоаналітичну концепцію творчості. Учений розглядав людський організм як біоенергетичну систему та стверджував, що структура психіки людини складається з трьох рівнів – підсвідомого, передсвідомого і свідомого, та представляє собою триархну структуру особистості – «Ід», «Его» та «Суперего», описуючи їх наступним чином:

- підсвідоме – «Ід» («Воно») – сфера первісної сексуальної енергії, яка далеко не завжди «проривається» у свідомість внаслідок стереотипів поведінки, які культивуються в суспільстві. Ця енергія (найчастіше заблокована) може трансформуватися в інші форми енергії – художню, винахідницьку, наукову творчість тощо;

- передсвідоме «Его» («Я») – сховище сублимованої з першого рівня сексуальної енергії, яка набула форму різних психічних утворень близьких до порога свідомості, і тому у будь який момент можуть стати її змістом. «Его» відчуває на собі постійний тиск «Ід», але керується як і в першому випадку принципом реальності співвідношення своїх рішень з